

N: 2/1955.

LAGUTSKOTTETS betänkande N: 2/1955 med anledning av landskapsstyrelsens framställning till Ålands landsting med förslag till landskapslag om ändring av landskapslagen angående läroplikt i landskapet Åland, utfärdad den 31 mars 1954. (N: 9/1955)

Förenämnda framställning, varöver landstinget inbegärt lagutskottets utlåtande, har utskottet behandlat och får för landstinget värdsammast framhålla följande:

Syftemålet med lagförslaget är att effektivisera undervisningen i de reducerade folkskolorna, vilka icke helt och hållet kunna avskaffas såsom skoltyp på grund av särskilt de lokala förhållandena i vissa skärgårdskommuner. För att uppnå detta syfte bleve det nödvändigt, såsom landskapsstyrelsen i sin motivering framhåller, att i vissa fall frångå läropliktslagens stadganden om läropliktsåldern (§ 3 mom. 1). Det synes emellertid icke vara tillfyllest att enbart möjliggöra för kommun eller skoldistrikt att på anhållan införa andra skolformer och arbetstider än de, som läropliktslagen förutsätter såsom vanliga, även om såsom villkor härför stadgas att elevernas sammanlagda arbetstid i skolan icke därigenom förkortas.

Syftemålet kan enligt utskottets uppfattning sålunda icke uppnås genom det föreslagna tillägget till läropliktslagen, ty läropliktslagens § 3 mom. 1 kvarstår dock oförändrat. Tillämpningen av en i förslaget avseende kompletterad landskapslag om läroplikt för uppnående av nämnt syftemål möjliggöres icke heller genom stadgandet i § 3 mom. 2, att "tiden för läropliktens fullgörande må framskjutas ett år, där barnets målsman eller folkskolans direktion prövar det för barnet nyttigt", ty detta stadgande har avseende endast på enskilda fall - barnets sjukdom, efterblivenhet eller dylikt - och kan ej generellt tillämpas på barnen i en hel kommun eller ett helt skoldistrikt.

Uppenbarligen har landskapsstyrelsen undvikit att i lagtexten införa generell bestämmelse om rätt att avvika även från den allmänna läropliktsåldern, ty enligt § 11 punkt 6) i självstyrelselagen tillkommer rikets lagstiftande organ uteslutande rätt till lagstiftning i ärenden angående "grundsatsen om allmän läroplikt, såvitt fråga är därom, under vilka åldersår läroplikt skall tillämpas." Med hänsyn till samma lagrum anser utskottet också för sin del enhälligt, att landstinget överskrider sin lagstiftningsbehörighet genom att lagstifta om läropliktsåldern, och kan därför icke föreslå sådant tillägg till lagtexten, som skulle hava avseende på läropliktsåldern.

Ur behörighetssynpunkt föreligger sålunda enligt utskottets uppfatt-

ning intet hinder för landstinget att godkänna lagförslaget i den avfattning, som landskapsstyrelsen föreslår, ty landstinget kan lagstifta om skolformer och arbetstider i skolorna, men då syftemålet med lagändringen därigenom icke uppnås, utan en i detta avseende kompletterad landskapslag endast skulle inbjuda till oriktig tillämpning av läropliktslagens § 3 mom. 2 och utskottet är förhindrat att införa nämnda tillägg, föreslår utskottet vördsammast,

att landstinget ville förkasta lagförslaget.

Mariehamn den 9 mars 1955.

På lagutskottets vägnar:

Jan Erik Eriksson
ordförande.

Axel Kuffschinoff
sekreterare.

Närvarande i utskottet: Jan Erik Eriksson, ordförande, Nils Dahlman, Paul Påvals, Helge Klingberg och August Johansson.